

UCHWAŁA NR XL.325.2023
RADY GMINY W WIELOPOLU SKRZYŃSKIM
z dnia 23 lutego 2023 r.

**w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny
w Gminie Wielopole Skrzyńskie na lata 2023 – 2025”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40) w związku z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.)

Rada Gminy w Wielopolu Skrzyńskim
uchwala, co następuje:

- § 1. Przyjmuje się do realizacji na lata 2023 – 2025 „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wielopole Skrzyńskie”, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wielopole Skrzyńskie.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Sławomir Górski
mgr Sławomir Górski

Załącznik do Uchwały Nr XL.325.2023
Rady Gminy w Wielopolu Skrzyńskim
z dnia 23 lutego 2023 r.

*GMINNY PROGRAM WSPIERANIA
RODZINY
W GMINIE WIELOPOLE SKRZYŃSKIE
NA LATA 2023 – 2025*

I. WPROWADZENIE

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023 - 2025 jest kontynuacją programu wspierania rodziny realizowanego w Gminie Wielopole Skrzyńskie w latach poprzednich. Powstał w oparciu o art.176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022r. poz. 447 z późn. zm.) w myśl, którego gmina zobowiązana jest do tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. Program służy wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Program koresponduje z zapisem w preambule wyżej wskazanej ustawy:

„Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju wszystkich ich członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu i wychowaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”.

W ogólnym przekonaniu w rodzinie powinna być zaspakajana potrzeba miłości i bezpieczeństwa. To one stanowią punkt wyjścia dla innych wartości, niezbędnych dla prawidłowego rozwoju. Rodzina stanowi pierwszą grupę odniesienia, w której budowane jest tak ważne poczucie tożsamości dziecka. To rodzina dostarcza pierwszych doświadczeń w relacji z najbliższymi, z innymi ludźmi, z otoczeniem. Rodzina także stanowi pierwsze i najważniejsze środowisko opiekuńczo – wychowawcze dziecka. Każde dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otacza je miłością, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspakaja jego potrzeby. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Pomyślny rozwój dziecka jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie.

Dynamiczne zmiany w zakresie życia rodzinnego, których współcześnie doświadczamy, spowodowały destabilizację niektórych rodzin. Pojawiły się problemy opiekuńczo-wychowawcze, uzależnienia, izolacja społeczna. Osłabieniu lub zerwaniu uległy więzi rodzinne, co istotnie wpłynęło na strukturę rodziny, jej spójność, pozytywne stosunki między jej członkami, zaburzyło równowagę wewnątrzrodzinną oraz wpłynęło na poczucie bezpieczeństwa domowników, rozwój osobowości dziecka a także zdolności adaptacyjne.

Przemiany gospodarczo –kulturowe kształtujące życie społeczeństwa spowodowały znaczny wzrost liczby osób bezradnych, nieradzących sobie z problemami dnia codziennego. Pojawiły się zjawiska o charakterze globalnym takie jak: choroby cywilizacyjne, rosnący odsetek ludzi starych, migracja oraz lokalnym: ubóstwo, bezrobocie czy niewydolność opiekuńcza i wychowawcza, uzależnienia, brak poczucia stabilizacji życiowej i zawodowej, brak poczucia bezpieczeństwa socjalnego, poczucie osamotnienia, rozpad rodziny itp. Zazwyczaj niekorzystne sytuacje rodzinne współwystępują ze sobą. Z tego powodu coraz więcej dzieci i rodzin wymaga specjalistycznego wsparcia i zaangażowania instytucji w przewyżczeniu swoich dysfunkcji. Szukając prób pomocy dziecku, uwagę należy skupić nie tylko na problemach dziecka, ale również na problemach jego rodziny. Niewydolność

wychowawcza, zanikanie poczucia bezpieczeństwa, narastanie konfliktów, rozpad rodziny powodują wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają zewnętrznej ingerencji sił i środków społecznych. Długoletnie trwanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Mając na względzie, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjającą w prawidłowym rozwoju dziecka należy dołożyć wszelkich starań, aby ono najdłużej w niej pozostało. Dlatego tak ważne jest wsparcie dla rodziny, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Należy pamiętać, że wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami. Wszelkie działania powinny odbywać się za zgodą rodziny oraz z jej aktywnym udziałem w procesie zmian, z wykorzystaniem jej zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego, z zachowaniem zasady pomocniczości. Chodzi tutaj o wspólny wysiłek każdej ze stron zarówno członków rodzin jak i pracowników instytucji pomocy społecznej zmierzający do przywrócenia naturalnych więzi i normalizacji życia rodzinnego.

W swoich działaniach pracownicy socjalni, asystenci rodziny mają za zadanie wspieranie i pomaganie, a nie zastępowanie rodziców w wypełnianiu przez nich funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Podstawowym założeniem Gminnego Program jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu ról opiekuńczo – wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełnienia tych funkcji poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienia pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się winny nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej. Ważne jest, by działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji (pomoc społeczna, szkoła, sąd, policja).

Pomoc rodzinom przeżywającym kryzys powinny świadczyć lokalne służby społeczne oraz inne podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny, przy zachowaniu zasad wzajemnej współpracy oraz poszanowania godności wszystkich uczestników działań. Pozostawienie rodzin przeżywających trudności w pełnieniu swoich funkcji bez odpowiedniego wsparcia i pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie konsekwencjami na wielu płaszczyznach, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci i ich przyszłość. W celu zapobiegania i rozwiązywania istniejących problemów z jakimi borykają się rodziny, a także by móc je kompleksowo wspomagać należy opracować gminny program wspierania rodziny, którego realizacja należy do zadań własnych gminy. Konsekwencją powyższego zapisu jest wprowadzenie trzyletniego programu wspierania rodziny w Gminie Wielopole Skrzyńskie na lata 2023-2025. Priorytetem będzie stworzenie działań profilaktycznych i osłonowych tak, aby zapobiegać marginalizacji i społecznemu wykluczeniu rodzin.

Świadczenie wsparcia dla rodzin zagrożonych społecznym obniżeniem standardu życia ma dać poczucie bezpieczeństwa i gwarancje wsparcia instytucjonalnego. Każdy potrzebujący powinien mieć zapewnione wsparcie i posiadać pewność, że może je otrzymać w instytucjach do tego celu powołanych.

II. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

Rodzina i dziecko są chronione zarówno w ustawodawstwie polskim, jak i międzynarodowym. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18 stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej. Kolejne artykuły Konstytucji konkretyzują to stwierdzenie, odnosząc je do różnych aspektów życia rodzinnego. Innymi regulacjami prawnymi związanymi z problematyką rodziny są kodeksy: rodzinny i opiekuńczy, karny, cywilny, pracy, oraz ratyfikowane przez Polskę akty międzynarodowe takie jak Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, Europejska Karta Społeczna, konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych. Ponadto realizacja polityki wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej opiera się między innymi na poniższych aktach prawnych:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. nr 78 poz. 483 z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40);
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r, o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.);
4. Ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 poz. 1329 z późn. zm.);
5. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.);
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz.1249 z późn. zm.);
7. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 165 z późn. zm.);
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 poz. 172);
9. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. 2022 r. poz. 1327 z późn. zm.);
10. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 690 z późn. zm.);
11. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230 z późn. zm.);
12. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 615 z późn. zm.);
13. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2022 r. poz. 1205 z późn. zm.);
14. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2022 r. poz. 1577 z późn. zm.);
15. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 2241 z późn. zm.);
16. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2123 z późn. zm.);

17. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2561 z późn. zm.);
18. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 100 z późn. zm.)

III. DIAGNOZA SPOŁECZNA RODZIN ZAMIESZKUJĄCYCH NA TERENIE GMINY WIELOPOLE SKRZYŃSKIE ORAZ OSÓB I RODZIN KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ Z POMOCY SPOŁECZNEJ

Gmina Wielopole Skrzyńskie leży w województwie podkarpackim w powiecie ropczycko-sędziszowskim. Gmina Wielopole Skrzyńskie zajmuje powierzchnię 9 355 ha, co stanowi 5,86% powierzchni powiatu. Główną miejscowością i siedzibą organów gminy jest Wielopole Skrzyńskie.

Na koniec 2022 roku gmina liczyła 8062 mieszkańców, w tym 4052 kobiety. Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym wynosiła 5080 osoby, w tym 2320 kobiet.

Instytucją realizującą szeroko rozumianą pomoc osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, doświadczających problemów zakłócających samodzielne funkcjonowanie przy wykorzystaniu własnych zasobów i możliwości jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielopolu Skrzyńskim. Beneficjentami pomocy społecznej w naturalny sposób stają się osoby i rodziny, które nie radzą sobie z zaspokajaniem swoich potrzeb, nie tylko pod względem ekonomicznym, ale również rodziny przeżywające trudności w realizowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych stają się świadczeniobiorcami oferty pomocowej GOPS.

Źródłem poniższych informacji są przede wszystkim sprawozdania i materiały gromadzone w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wielopolu Skrzyńskim oraz informacje o charakterze sprawozdawczym udostępnione przez inne instytucje.

Tabela Nr 1 Liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej na przełomie lat 2020-2022

Rok	Rodziny z 1 dzieckiem	Rodziny z 2 dziećmi	Rodziny z 3 dziećmi	Rodziny z 4 dziećmi i więcej
2020	27	45	29	21
2021	33	35	28	21
2022	25	30	32	16

Źródło danych: Źródło: Opracowanie własne GOPS Wielopole Skrzyńskie

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Najwięcej rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej przypada na rok 2020. Najmniejsza zaś skala pomocy społecznej przypada na rok 2022. Z powyższej tabeli wynika, że najliczniejszą kategorię stanowią rodziny z dwójką dzieci, najmniejszą – rodziny wielodzietne z czwórką dzieci i więcej. Dane uwidaczniają, że nastąpił spadek osób, które korzystają z pomocy społecznej na co znaczący wpływ ma program „Rodzina 500 plus” a także wzrost wynagrodzenia przy niezmiennym się kryterium dochodowym uprawniającym do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.

Diagnoza lokalna dotycząca dysfunkcyjności rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo –wychowawczych została dokonana w oparciu o dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wielopolu Skrzyńskim oraz Urzędu Gminy w Wielopolu Skrzyńskim.

Tabela Nr 2 Najczęstsze przyczyny udzielania pomocy przez GOPS w Wielopolu Skrzyńskim

Powody udzielania pomocy przez GOPS w Wielopolu Skrzyńskim	2020 rok		2021 rok		2022 rok	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	15	26	28	62	31	55
Bezdomność	4	4	4	4	5	5
Bezrobocie	76	267	75	256	68	228
Niepełnosprawność	108	339	110	320	103	297
Długotrwała lub ciężka choroba	83	253	85	258	89	1268
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	25	146	24	110	18	105
Przemoc w rodzinie	0	0	1	7	1	5
Alkoholizm	4	4	7	9	9	12
Trudności w przystosowaniu po zwolnieniu z zakładu karnego	1	4	2	2	2	2
Zdarzenie losowe	1	5	2	2	1	3

Źródło: Opracowanie własne GOPS Wielopole Skrzyńskie

Ustawa o pomocy społecznej wskazuje przykładowy katalog problemów, które uprawniają do świadczeń. Jak wskazuje przedstawiona analiza, najczęstszym powodem do korzystania przez rodziny ze świadczeń pomocy społecznej jest niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie, niskie dochody a także bezradność w sprawach opiekuńczo -wychowawczych w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Z perspektywy programu szczególnie ważne są dane dotyczące bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej kategoria ta występuje łącznie z bezradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Podejmowanie działań na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo–wychowawczymi jest traktowane przez służby społeczne priorytetowo, gdyż w dużej mierze dotyczy najmłodszych mieszkańców gminy, czyli dzieci. Część dzieci z rodzin będących pod opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej objętych jest pomocą w formie dożywiania w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”.

W roku 2022 programem objęto 183 uczniów.

Tabela Nr 3 Liczba dzieci objętych pomocą w ramach Programu „Posilek w szkole i w domu”

Wyszczególnienie	2020 rok	2021 rok	2022 rok
Pomoc państwa w zakresie dożywiania – pomoc w formie posiłku	263	234	183

Źródło: Opracowanie własne GOPS Wielopole Skrzyńskie

Rodzina znajduje się w centrum polityki społecznej rządu. Tkwi w niej potencjał, który jest źródłem rozwoju naszego kraju. Ministerstwo podejmuje więc liczne działania z zakresu polityki państwa na rzecz dziecka i rodziny. Jednym z nich są świadczenia rodzinne. Przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego uzależnione jest między innymi od spełnienia kryterium dochodowego. Świadczenia rodzinne przysługują obywatelom polskim i cudzoziemcom, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres zasiłkowy, w którym otrzymują świadczenia rodzinne, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej i spełniają wszystkie ustawowe warunki, od których uzależnione jest przyznanie prawa do świadczeń.

Tabela Nr 4 Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych w latach 2020-2022

Wyszczególnienie	Liczba rodzin w 2020 roku	Liczba rodzin w 2021 roku	Liczba rodzin w 2022 roku
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	798	791	765
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka tzw. „Becikowe”	64	68	52
Realizacja ustawy „Za życiem”	0	0	1
Zasiłki pielęgnacyjne	320	287	292
Świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego	23	18	15

Źródło: Opracowanie własne GOPS Wielopole Skrzyńskie

Jak wynika z powyższej tabeli z rodzin uprawnionych do pobierania świadczeń rodzinnych największą grupę stanowią pobierające zasiłki rodzinne oraz inne świadczenia rodzinne w 2020 roku. Istotne finansowe wsparcie dla matek nigdzie nie ubezpieczonych stanowi świadczenie rodzicielskie przyznawane niezależnie od dochodu do czasu ukończenia przez dziecko 1r. życia oraz zastosowanie mechanizmu „złotówka za złotówkę” dla rodzin, których dochód przekroczył ustawowe kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń rodzinnych.

Z dniem 1 stycznia 2017 r. weszła w życie Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem” - przepisy prawa dotyczą wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny. Należy tu wymienić zapewnienie dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodziny oraz kobiety w ciąży, jednorazowe świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalna chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalna chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Z analizy danych zawartych w tabeli Nr 4 można wywnioskować, że na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba rodzin korzystających ze świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego, które są wypłacane na podstawie przepisów „Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów”

nieznacznie się zmniejszyła. W 2020 roku do tego rodzaju świadczeń uprawnionych było rodzin 23, w roku 2021 było 18 rodzin, natomiast w 2022 roku wypłacono świadczenia dla 15 rodzin.

Ustawa zakłada także, że rodziny uprawnione mogą zostać objęte pomocą asystenta rodziny, o którym mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Tabela Nr 5 Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w Gminie Wielopole Skrzyńskie w latach 2020-2022

Rok	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach
2020	11	26
2021	9	21
2022	11	25

Źródło: Opracowanie własne GOPS Wielopole Skrzyńskie

Jak wynika z powyższych danych największa liczba rodzin i dzieci objętych wsparciem asystenta rodziny przypada na rok 2020. Liczba rodzin objętych pomocą zmalała w roku 2021 i ponownie w 2022 r. wzrosła do 11 rodzin. Spadek ten wynika w znaczącej mierze z tego, iż rodziny spełniały przesłanki wymagane do samodzielnego funkcjonowania, a więc cel pracy asystenta z tymi rodzinami został osiągnięty. Asystent ma za zadanie pomóc zmienić stosunek osób zmarginalizowanych do własnej sprawczości, zwiększyć ich poczucie wpływu na swoje życie, nadrzędnym zaś celem jest podejmowanie działań na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Tutejszy Ośrodek zatrudnia 1 asystenta rodziny w wymiarze ½ etatu. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent może w tym samym czasie pracować jest uzależniona od stopnia trudności i wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15-tu. Na uwagę zasługuje fakt, że wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia finansowego. W sytuacjach gdy rodzice nie są w stanie lub nie chcą sprawować opieki nad własnym dzieckiem, w pierwszej kolejności dziecko umieszcza się w rodzinnej pieczy zastępczej. Umieszczenie dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej następuje dopiero po wykorzystaniu wszystkich możliwych rodzinnych form opieki.

Problem przemocy dotyka również rodziny zamieszkujące na terenie gminy Wielopole Skrzyńskie niezależnie od wykształcenia, statusu ekonomicznego czy też wykonywanego zawodu. Dlatego tak trudne jest podejmowanie działań mających na celu zdiagnozowanie problemu, jak również tych które mają na celu zatrzymanie zjawiska przemocy. Dodatkowym utrudnieniem w realizacji zadań jest brak współpracy rodzin w zakresie przezwyciężenia problemów z jakimi przyszło się im zmierzyć.

Rodziny dotknięte przemocą otrzymują pomoc i wsparcie w ramach prac grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego w Wielopolu Skrzyńskim. Członkowie Zespołu, będąc równocześnie przedstawicielami: policji, oświaty, ochrony zdrowia, ośrodka pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na spotkaniach grup roboczych wspólnie z osobą, która jest dotknięta przemocą w rodzinie opracowują indywidualny plan pomocy. Działania podejmowane są także wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny w Wielopolu Skrzyńskim został powołany jest zarządzeniem Wójta Gminy Wielopole Skrzyńskie, do jego głównych celów należy:

- budowanie lokalnego systemu opieki i wsparcia dla rodziny i dziecka zgodnie z zapisami ustawy;

- wypracowanie standardów współpracy przedstawicieli różnych grup zawodowych i społecznych pracujących i zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym.

W roku 2022 odbyło się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego. W sytuacjach kryzysowych, gdy rodzina nie jest w stanie poradzić sobie z problemami zachodzi konieczność udzielenia jej pomocy m.in. poprzez stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu poradnictwa specjalistycznego.

Tabela Nr 6 Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” w Gminie Wielopole Skrzyńskie w latach 2020-2022

Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” w Gminie Wielopole Skrzyńskie w latach 2020-2022			
Rok	2020	2021	2022
Liczba rodzin w których wszczęto procedurę „NK”	14	13	15

Źródło: Opracowanie własne GOPS w Wielopolu Skrzyńskim

Dane uwidaczniają, że liczba rodzin, w których wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty” największa była w roku 2022, w 2021 roku zmalała o 2, zaś w 2020 roku była większa się w stosunku do 2021 r. o 1 wszczętą procedurę w nowej rodzinie. Na przełomie trzech lat zauważalna jest tendencja skokowa w liczbie wszczętych procedur. Statystyka z okresu pandemii wykazuje spadki w zgłoszeniach przemocy co spowodowane było ograniczeniami działalności odpowiednich służb, a także kwarantannami i izolacją w rodzinach.

Zdarzają się sytuacje, że pomimo szeroko rozumianej pracy socjalnej świadczonej na rzecz rodziny zachodzi konieczność umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Konwencja o prawach dziecka ratyfikowana przez Polskę w 1991 roku stanowi, że „Dziecko pozbawione czasowo lub na stałe swego środowiska rodzinnego lub gdy ze względu na swoje dobro nie może pozostawać w tym środowisku, będzie miało prawo do specjalnej ochrony i pomocy ze strony państwa. Taka opieka może oznaczać adopcję, polegać na umieszczeniu w rodzinie zastępczej lub gdy jest to niezbędne w odpowiedniej instytucji”. Prawo to zapisane jest również w najwyższej rangi akcie normatywnym jakim jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, w której a art. 72 ust. 2 jest zapisane „dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych”.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowi, że w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców zostaje ono umieszczone w pieczy zastępczej.

Pieczą zastępczą może być sprawowana w formie:

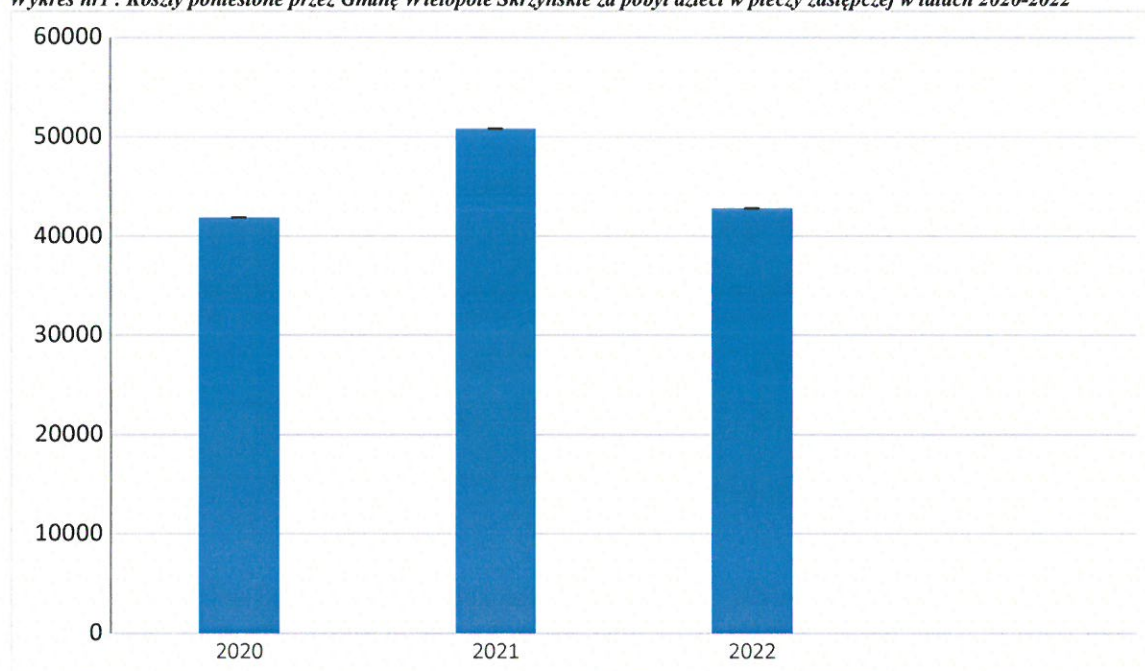
- rodzinnej;
- instytucjonalnej.

Przez rodzinną pieczę zastępczą rozumie się rodziny zastępcze w tym spokrewnione, niezawodowe, zawodowe a także rodzinne domy dziecka. Instytucjonalna pieczę zastępcza to natomiast placówki opiekuńczo wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy obowiązek udziału finansowego w kosztach związanych z umieszczeniem i pobytem dziecka w szeroko rozumianej pieczy zastępczej. Wydatki z tym związane kształtują się na poziomie 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30% w drugim roku pobytu dziecka

w pieczy zastępczej, 50% w trzecim i w następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Gmina Wielopole Skrzyńskie współfinansowała koszty związane z pobytom dzieci w pieczy zastępczej. Zestawienie kosztów obrazuje wykres nr 1.

Wykres nr1 . Koszty poniesione przez Gminę Wielopole Skrzyńskie za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w latach 2020-2022

Źródło: Opracowanie własne GOPS Wielopole Skrzyńskie

Zasadne i bardzo istotne jest podjęcie stosownych rozwiązań, które będą miały na celu zapobieganie rozszerzaniu się problemu jak również jego systematycznemu niwelowaniu. Udzielenie pomocy nie powinno ograniczyć się zatem tylko do sytuacji kryzysowych. Należy podejmować działania o charakterze prewencyjnym i profilaktycznym. Głównym zadaniem i istotą działań pomocowych powinno być przeciwdziałanie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej. Należy za wszelką cenę dać dzieciom szansę na wzrastanie i uczenie się prawidłowych relacji rodzinnych i na szczęśliwe dzieciństwo.

Mając na uwadze rodzinę musimy spojrzeć na nią szerzej nie ograniczając się tylko do tzw. rodzin dysfunkcyjnych. W obecnej sytuacji demograficznej naszego kraju, mając na uwadze proces starzenia się społeczeństwa, należy podjąć wszelkie działania promujące rodzicielstwo. Jednym z takich działań naszego państwa jest ustanowienie rządowego programu dla rodzin wielodzietnych.

W ramach tego programu funkcjonuje ogólnopolska Karta Dużej Rodziny, która przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci do osiemnastego roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Dzieci legitymujące się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności na czas jego trwania. Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień, świadczonych przez instytucje państwowe podległe ministerstwu oraz podmioty prywatne na podstawie pisemnej umowy z Ministerstwem Pracy. Na terenie Gminy Wielopole Skrzyńskie realizatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielopolu Skrzyńskim.

Tabela Nr 7 Karta Dużej Rodziny w Gminie Wielopole Skrzyńskie w latach 2020-2022

KARTA DUŻEJ RODZINY			
	2020	2021	2022
Liczba rodzin, którym wydano kartę	32	33	101

Źródło: Opracowanie własne GOPS Wielopole Skrzyńskie

IV. ANALIZA SWOT

Analiza stanowi podstawę do określenia na jakich płaszczyznach życia rodzin należy podjąć działania, aby rodzina prawidłowo funkcjonowała i stanowiła pozytywne środowisko rozwoju młodego człowieka. Wobec tak skomplikowanych i zawiłych problemów wskazane jest zastosowanie pracy socjalnej prowadzonej w celu wprowadzenia i wzmocnienia zmiany. Podejmując rozważania na temat roli rodziny w systemie profilaktyki, trzeba zdawać sobie sprawę z aktualnych zagrożeń, jak rozwój cywilizacji. Postawy wielu ludzi nacechowane są lękiem przed przyszłością, rozczarowaniem. Wiele małżeństw się rozpada. Rodzice są zapracowani, nie zwracają uwagi na potrzeby dziecka (głównie emocjonalne).

Analiza SWOT to jedna z najpopularniejszych technik analitycznych, służących do porządkowania informacji. Skupia się ona głównie na odpowiedzi na pytania:

- 1) Czy obecny stan zasobów gminy stanowi silną czy słabą stronę, tzn. czy jest czynnikiem ułatwiającym czy utrudniającym rozwój?
- 2) Jakie szanse i zagrożenia dla rodziny płyną z jej kontaktów z bliższym lub dalszym otoczeniem?

Analiza tych czynników pozwala na ocenę, jaki typ działań jest najbardziej użyteczny w osiągnięciu założonych celów. Jakościowa analiza sytuacji rodziny, dziecka i systemu opieki oraz prawdopodobnej przyszłej sytuacji pozwala na ukierunkowanie działań w ten sposób, by sprzyjały one osiągnięciu założonego celu.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - Realizacja zapisów Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wielopole Skrzyńskie na lata 2021 – 2027; - Gminne Programy Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii; - Działalność profilaktyczna i edukacyjna Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; - Aktywnie działający Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz powoływanych grup roboczych; - Profesjonalizm i aktywna współpraca instytucji wspierających rodzinę (GOPS, 	<ul style="list-style-type: none"> - Ubóstwo; - Bierna postawa osób i rodzin wobec problemów występujących w ich rodzinie, - Niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc w tym zakresie; - Utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego (terapeuta, psychiatra, mediator rodziny); - Utrudniony dojazd do miasta powiatowego; - Brak gotowości rodzin do zmiany stylu życia; - Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetu szkoły/ nauczyciela; - Brak świadomości społecznej

<p>PCPR, Policja, Sąd, organizacje pozarządowe, służba zdrowia, oświata);</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wsparcie rodzin przez asystenta rodziny; - Dostęp do poradnictwa specjalistycznego tj. prawnika; - Funkcjonowanie na terenie powiatu ropczycko-sędziszowskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej; - Dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, policji, oświaty; - Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny; - Wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży; - Liczne działania profilaktyczne prowadzone we współpracy z placówkami oświatowymi; - Szeroka oferta zajęć pozalekcyjnych (GOKiW Wielopole Skrzyńskie, biblioteki, placówki oświatowe). 	<p>o potrzebach i możliwościach w zakresie opieki rodziny zastępczej;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ograniczone środki finansowe na realizację założonych programów; - Wyuczona bezradność i roszczeniowość, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej (głównie finansowej) i brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów; - Brak mieszkań socjalnych; - Brak zaplecza zabezpieczającego egzekucję eksmisji sprawców przemocy w rodzinie; - Niekorzystne prognozy demograficzne.
SZNASE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> -Edukacja rodziców głównie w zakresie wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej; - Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę; - Systematyczne podnoszenie kwalifikacji przez pracowników GOPS oraz pracowników wspierających rodzinę; - Rosnące wsparcie finansowe dla rodzin (500+, 300+, świadczenie rodzicielskie) 	<ul style="list-style-type: none"> - Niestabilność prawa dotyczącego polityki społecznej, niespójność, częste zmiany i trudności w interpretacji przepisów; - Zanik więzi i tradycji rodzinnych, „pęd życia”; - Wzrost kosztów utrzymania rodzin; - Rozpad związków (rozwoły, separacje, wyjazdy za granicę); - Zatrudnienie niezgodne z kwalifikacjami, daleko poza miejscem zamieszkania bądź wymagające pełnej dyspozycyjności; - Wzrost dysfunkcyjnych zachowań wśród dzieci i młodzieży, narastająca przemoc; - Zaniedbania obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców; - Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko „dziedziczenia biedy”; - Wzrost liczby zadań zleczanych samorządom gminnym bez zabezpieczenia środków finansowych; - Wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży.

V. ADRESACI PROGRAMU

Odbiorcami działań ujętych w Programie są rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Wielopole Skrzyńskie wychowujące dzieci i przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej, których same nie mogą pokonać, a także rodziny, których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej i wyrażają chęć współpracy na rzecz odzyskania opieki nad dzieckiem i jego powrotu do domu rodzinnego. Odbiorcami programu są również rodziny, w których wychowuje się dziecko, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

W szczególności Program jest skierowany do:

- rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i niezaradnych życiowo;
- rodzin żyjących w niedostatku materialnym, w tym bezrobotnych;
- rodzin dotkniętych uzależnieniami i przemocą;
- rodzin z dziećmi zagrożonymi niedostatkiem społecznym.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze uzależnieniami, przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej dlatego tak ważny jest rozwój zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

VI. CELE PROGRAMU

1. CEL GŁÓWNY:

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w szczególności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapobieganie dysfunkcjonalności rodzin.

2. CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Zapewnienie wsparcia rodzinom biologicznym we właściwym pełnieniu funkcji opiekuńczo -wychowawczych wobec swoich dzieci.
2. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych jak i rodzinie, w której u dziecka zdiagnozowano ciężkie nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wsparcia i pomocy asystenta rodziny.
3. Umożliwienie powrotu dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.
4. Szkolenie i podnoszenie kwalifikacji zawodowych szeroko rozumianej kadry pomocy społecznej ukierunkowanej na pomoc dziecku i rodzinie.
5. Zabezpieczanie podstawowych potrzeb bytowych rodzin z dziećmi.

6. Diagnoza i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin z dziećmi w celu poprawy jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców

REALIZACJA PROGRAMU

Cele szczegółowe:

Nr 1. Zapewnienie wsparcia rodzinom biologicznym we właściwym pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec swoich dzieci.

Nr 2. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych jak i rodzinie, w której u dziecka zdiagnozowano ciężkie nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wsparcia i pomocy asystenta rodziny.

Nr 3. Umożliwienie powrotu dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.

Nr 4. Szkolenie i podnoszenie kwalifikacji zawodowych szeroko rozumianej kadry pomocy społecznej ukierunkowanej na pomoc dziecku i rodzinie.

DZIAŁANIA	CZAS REALIZACJI	PODMIOT REALIZUJĄCY	WSKAŹNIK REALIZACJI	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
Zatrudnienie asystenta rodziny zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	2023 - 2025	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielopolu Skrzyńskim	Liczba zatrudnionych asystentów, Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta rodziny	Środki własne, środki zewnętrzne
Monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami/rodzin dysfunkcyjnych oraz analiza zjawisk rodzących potrzebę ubiegania się o pomoc	2023 - 2025	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielopolu Skrzyńskim Urząd Gminy w Wielopolu Skrzyńskim	Przyczyny udzielania pomocy, liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych	Środki własne, środki zewnętrzne
Współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych	2023 – 2025	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielopolu Skrzyńskim	Liczba i rodzaj działań, liczba osób objętych wsparciem	Środki własne, środki zewnętrzne
Praca socjalna polegająca na wzmacnianiu lub odzyskaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie	2023 – 2025	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielopolu Skrzyńskim	Liczba rodzin objętych wsparciem w postaci pracy socjalnej	Środki własne, środki zewnętrzne
Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii uzależnień, terapii dla ofiar i sprawców	2023 – 2025	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielopolu Skrzyńskim, Zespół	Liczba założonych Niebieskich Kart Liczba osób, które ukończyły terapię	Środki własne, środki zewnętrzne

przemocy domowej		Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych		
Dążenie do reintegracji rodzin poprzez pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej	2023 – 2025	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielopolu Skrzyńskim, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Placówki oświatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej	Środki własne, środki zewnętrzne
W zależności od zdiagnozowanych potrzeb – zapewnienie opieki rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez wsparcie asystenta rodziny	2023 – 2025	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielopolu Skrzyńskim	Liczba asystentów pracujących na rzecz mieszkańców gminy Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta	Środki własne, środki zewnętrzne
Zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz zorganizowanie i informowanie o miejscach pomocy	2023 - 2025	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielopolu Skrzyńskim, Urząd Gminy w Wielopolu Skrzyńskim, PCPR Ropczyce	Liczba i formy przekazów informujących o miejscach pomocy	Środki własne, środki zewnętrzne
Organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie działalności edukacyjno-kulturalnej i sportowo - rekreacyjnej	2023-2025	Szkoły na terenie Gminy Wielopole Skrzyńskie, Ośrodek Kultury w Wielopolu Skrzyńskim	Ilość dzieci i młodzieży biorących udział w zorganizowanych zajęciach	Środki własne, środki zewnętrzne

Cel szczegółowy:

Nr 5. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin z dziećmi

DZIAŁANIA	CZAS REALIZACJI	PODMIOT REALIZUJĄCY	WSKAŹNIK REALIZACJI	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom z dziećmi	2023-2025	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielopolu Skrzyńskim	Liczba i formy udzielonej pomocy Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych pomocą	Środki własne, środki zewnętrzne
Objęcie pomocą w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” wszystkie potrzebujące dzieci	2023-2025	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielopolu Skrzyńskim	Liczba dzieci korzystających z posiłku	Środki własne, środki zewnętrzne
Monitorowanie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	2023-2025	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielopolu Skrzyńskim, Placówki opieki zdrowotnej, Szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ropczycach	Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitorowaniem	Środki własne, środki zewnętrzne
Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, placówce opiekuńczo-wychowawczej	2023-2025	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielopolu Skrzyńskim	Liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych placówkach	Środki własne, środki zewnętrzne

Cel szczegółowy:

Nr 6. Diagnoza i monitorowanie skali potrzeb i problemów rodzin z dziećmi w celu poprawy jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców

DZIAŁANIA	CZAS REALIZACJI	PODMIOT REALIZUJĄCY	WSKAŹNIK REALIZACJI	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
Szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodziny przeżywającej trudności	2023-2025	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielopolu Skrzyńskim	Liczba rodzin przeżywających trudności	Środki własne, środki zewnętrzne
Kierowanie osób uzależnionych na leczenie	2023-2025	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielopolu Skrzyńskim, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba osób, które podjęły terapię Liczba osób, które ukończyły terapię	Środki własne, środki zewnętrzne

Włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Rozwiązywania Przemocy w Rodzinie w rozwiązywanie problemu przemocy w rodzinie	2023-2025	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielopolu Skrzyńskim, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Policja, Sąd	Liczba założonych Niebieskich Kart	Środki własne, środki zewnętrzne
Przydzielenie rodzinom asystenta rodziny	2023	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielopolu Skrzyńskim, Sąd Rodzinny i Nieletnich	Liczba rodzin współpracujących z asystentem rodziny	Środki własne, środki zewnętrzne
Udział pracowników socjalnych i asystenta rodziny w szkoleniach dot. pracy z rodziną	2023	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielopolu Skrzyńskim	Liczba szkoleń i konferencji	Środki własne, środki zewnętrzne
Objęcie rodzin dysfunkcyjnych profesjonalną pomocą	2023	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielopolu Skrzyńskim, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Ropczycach, Placówki opieki zdrowotnej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba podejmowanych interwencji kryzysowych Liczba godzin dokonanego nieodpłatnego poradnictwa specjalistycznego Liczba rodzin korzystających z profesjonalnej pomocy	Środki własne, środki zewnętrzne

VII. REALIZATORZY PROGRAMU

Założenia Programu w gminie Wielopole Skrzyńskie powinny realizować podmioty, które w ramach swoich kompetencji posiadają obowiązek wspierania rodziny przeżywające trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz podmioty lub osoby specjalizujące się bądź mające kontakt z dzieckiem i rodziną. Koordynatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielopolu Skrzyńskim realizujący go przy współpracy z:

podmiotami publicznymi:

- Urząd Gminy w Wielopolu Skrzyńskim;
- Placówki oświatowe z terenu Gminy Wielopole Skrzyńskie;
- Placówki Służby Zdrowia;
- Gminny Ośrodek Kultury i Wypoczynku w Wielopolu Skrzyńskim;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wielopolu Skrzyńskim.

Służbami samorządowymi, instytucjami o zasięgu powiatowym i innymi:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach;
- Powiatowy Urząd Pracy w Ropczycach;
- Komenda Powiatowej Policji w Ropczycach;
- Poradnia Psychologiczno –Pedagogiczna w Ropczycach;
- Sąd Rejonowy w Ropczycach – Wydział I Rodzinny i Nieletnich;

Podmiotami niepublicznymi:

- organizacje pozarządowe;
- kościoły z terenu gminy Wielopole Skrzyńskie;

VIII. REZULTATY PROGRAMU

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- polepszenie sytuacji dziecka i rodziny,
- wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka,
- zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia, dla rodziny i dziecka,
- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych,
- poprawa i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodziny,
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
- umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej, poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny.

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Finansowanie 3 - letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023 – 2025 w gminie Wielopole Skrzyńskie odbywać się będzie w ramach środków finansowych poszczególnych podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadań określonych w powołanych na wstępie ustawach oraz środki pozyskane na zadania związane z realizacją programu w formie dotacji celowych z budżetu państwa, dotacji na realizację rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

X. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Program będzie koordynowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielopolu Skrzyńskim.

W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

Monitoring realizacji Programu będzie się opierał przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu informacji w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, jako koordynatora Programu i jednocześnie instytucję wiodącą przy jego realizacji. Dodatkowo pozyskiwane będą informacje od innych instytucji i podmiotów w zakresie wskazanym w Programie.

Rezultatem monitoringu będzie sprawozdanie roczne przygotowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielopolu Skrzyńskim w pierwszym kwartale następującego po sobie roku, składane Wójtowi Gminy Wielopole Skrzyńskie.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację. Rezultatem monitoringu będą sprawozdania roczne, o których mowa w art. 179 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

XI. PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wielopole Skrzyńskie na lata 2023 - 2025 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności rodzin z dziećmi. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami.

W dążeniu do osiągnięcia zamierzonych celów w realizację programu będą włączane instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami, wspierają dzieci i rodziny. Wszystkie działania będą skoncentrowane na polepszeniu sytuacji dziecka i rodziny, zwiększeniu poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczeniu patologii społecznej, zminimalizowaniu negatywnych zachowań oraz stworzeniu skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka. Jednocześnie jako działanie niezbędne, będzie prowadzone systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Tylko wtedy można zwiększyć szanse rodziny na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności koniecznych do prawidłowego wypełniania swych ról społecznych.

UZASADNIENIE

Zadaniem programu wspierania rodziny jest zapobieganie dysfunkcji rodzin poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę, dzieci i młodzież w taki sposób, aby była w stanie samodzielnie zmierzyć się z własnymi problemami.

Uchwała Rady Gminy w Wielopolu Skrzyńskim w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 została opracowana na podstawie art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Powołany przepis stanowi, że do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny. W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.

